

"כי עבודת הקודש עליהם בכתף ישאו"

טעות דוד המלך לשאת הארון בעגלה בעונש על שקרא לתורה "זמירות"

בגופו של אדם, המשיכו בדוד המלך שתיקן פגם אדם הראשון והורה תשובה לעולם, וסיומו בתיקון הפגם בשלימותו, שאז יהיה מלך המשיח אשר יגאלנו על ידי התשובה גאולת עולם.

כי כולם ידעו אותי למקטנם ועד גדולם

והנה הנביא התנבא על לעתיד לבוא (ירמיה לא לג): "ולא ילמדו עוד איש את רעהו ואיש את אחיו לאמר דעו את ה', כי כולם ידעו אותי למקטנם ועד גדולם נאום ה', כי אסלה לעונם ולחטאתם לא אזכר עוד". ונראה לבאר עומק דברי הנביא, על פי מה שכתב הרה"ק מוה"ר חיים וויטאל זצ"ל ב"שער המצות" (פרי ואתחנן) דבר נפלא בשם רבו קדוש האריז"ל:

"גם בענין עסק ההלכה בעיון עם החבירים, ראיתי למורי זלה"ה מתגבר כארי בכח בעת שהיה עוסק בהלכה, עד שהיה נלאה ומזיע זיעה גדולה, ושאלתי את פיו מדוע [הוא] טורח כל כך. והשיב לי, כי הנה העיון לשבר הקליפות שהם הקושיא שיש בהלכה ההיא שאין מניחים לאדם להבין אותה.

ולכן צריך האדם לטרוח ולהתיש כחו אז, כי לכן נקראת התורה תושיה שמתשת כחו של העוסק בה, ולכן ראוי לטרוח ולהתיש כחו בהיותו עוסק בהלכה. גם בענין פלפול ועיון ההלכה היה מורי זלה"ה אומר כי תכלית העיון הוא לשבר הקליפות שהם הקושיא, כי הם גרמו לאותם הקושיא שהם בהלכה שלא יובנו תירוצי-הם כי אם בקושי ובזחוק גדול כנודע".

מבואר מזה שעיקר הקושיא בהלכות הוא רק מחמת הקליפות שעל ידם יש מניעה להשיג השגות התורה, ולכן צריך האדם להתייגע בשגות בעיון גדול כדי לשבור את הקליפות. ויש לומר שמטעם זה אחרי שחטא אדם הראשון בעץ הדעת, ונכנס היצר הרע בגופו של אדם ונתגברו הקליפות בעולם, אמר לו הקב"ה (בראשית ג ט): "בזיעת אפך תאכל לחם". דהנה מבואר בגמרא (חגיגה יד.) שהתורה נקראת לחם דכתיב (משלי ט ה): "לכו לחמו בלחמי".

טרם חטא עין הדעת השיגו התורה בקלות

והנה לפני שחטא אדם הראשון בחטא עץ הדעת היה יכול להשיג התורה בקלות, מכיון שהקליפות עדיין לא נתגברו בעולם שימנעו ממנו להשיג השגות התורה, אך אחרי שחטא ונתגברו הקליפות רמו לו הקב"ה: "בזיעת אפך תאכל לחם", שמעתה תצטרך לעמול קשות כדי להשיג את התורה ולהכניע את הקליפות שמונעים מהאדם מלהשיג השגות התורה.

נמצא לפי זה שלעתיד לבוא כשיתוקן העולם במלכות שדי, והאלילים כרות יכרתו כי יתבטלו כל הקליפות, הנה שוב לא יהיה קשה להשיג השגות התורה. וזהו שאומר הנביא: "ולא ילמדו עוד איש את רעהו ואיש את אחיו לאמר דעו את ה', כי כולם ידעו אותי למקטנם ועד גדולם נאום ה'", ומפרש הטעם שכולם ידעו את ה' בלי שום קושי, "כי אסלה לעונם ולחטאתם לא אזכר עוד", ואם כן שוב לא ישארו קליפות

בגמרא: דוד המלך קרא דברי תורה "זמירות", ונענש שנשא הארון בעגלה ושכח הכתוב: "בכתף ישאו"

"כי עבודת הקודש עליהם בכתף ישאו", לרמוז שצריך לעסוק בתורה בדרך עמל ויגיעה כבחינת "בכתף ישאו"

רבינו האריז"ל: מה שקשה להשיג התורה הוא מחמת הקליפות שמונעים מהאדם מלהשיג השגות התורה

לעתיד לבוא כשיתבטלו הקליפות ישיגו התורה בקלות ככתוב: "כולם ידעו אותי למקטנם ועד גדולם"

השינה היא אחת מששים במיתה, ועוד לא די זה אלא כי יהיה הפך מאדם הראשון, כי אדם הראשון הביא המות על כל העולם וכולם מתו, ועל ידי התיקון יבוא דוד ויעשה משיח ויחיה כל המתים, כי זהו אד"ם אותיות אדם ד'וד מ'שיח".

מבואר מדבריו כי דוד המלך עצמו הוא יהיה מלך המשיח לעתיד לבא, ומקור הדבר בזוהר הקדוש (פרי פקודי רלב): "דוד איהו הוה מלכא בהאי עלמא דודו יהי מלכא לזמנא דאתי, ועל דא אמר אבן מאסו הבונים היתה לראש פנה". וכן מבואר במדרש (ויק"ר ב ב): "בכל מקום שנאמר לי אינו זו לעולם, לא בעולם הזה ולא לעולם הבא... במלכות בית דוד [כששלח הקב"ה את שמואל הנביא אל ישי בית הלחמי למשוח מלך לישראל (ש"א טז א) כי ראיתי בבניו לי מלך".

דבר זה פותח לנו פתח להבין מה ששינו בגמרא (ע"ז ד): "לא היה דוד ראוי לאותו מעשה אלא להורות תשובה ליחיד, שאם חטא יחיד אומרים לו כלך אצל דוד, והיינו דרבי שמואל בר נחמני אמר ר' יונתן, מאי דכתיב נאום דוד בן ישי ונאום הגבר הוקם על, נאום דוד בן ישי שהקים עולה של תשובה". וצריך להבין הענין שבהר הקב"ה דוקא בדוד המלך שיראה תשובה ליחיד.

לפי האמור יש לומר ביאור הענין, דהנה ידוע כי אדם הראשון על ידי חטא עץ הדעת, גרם להמשיך יצר הרע בתוך גופו של האדם, וכמו שפירש רש"י ז"ל (בראשית ב כה): "ואע"פ שנתנה בו דעה לקרות לו שמואל, לא נתן בו יצר הרע עד אכלו מן העץ ונכנס בו יצר הרע, וידע מה בין טוב לרע". ולכן דוקא דוד המלך היה צריך להורות תשובה ליחיד, כי עם היות שהוא תיקונו של אדם הראשון אשר הכניס את היצר הרע בגופו של אדם, הנה היה צריך להקים עולה של תשובה, כדי שיוכל האדם לתקן את אשר פגם וחטא על ידי היצר הרע.

ענין זה יובן יותר, על פי מה שפסק הרמב"ם (פ"ז מתשובה ה"ה): "אין ישראל נגאלין אלא בתשובה". מעתה כיון שדוד המלך יהיה מלך המשיח לעתיד לבוא, הנה מן הראוי שדוקא הוא יורה לנו דרכי התשובה שעל ידה יגאלנו לעתיד לבוא גאולת עולם. נמצא שהחוט המשולש אדם ד'וד מ'שיח לא במהרה ינתק, כי תחלתו בחטא אדם הראשון ובהכנסת יצר הרע

לרמוז שלימוד התורה צריך להיות דוקא בדרך עסק, שהוא בדרך עמל ויגיעה כדרכם של בעלי עסקים שמתייגעים בכל כוחם להרויח את לחמם ולהגדיל את פרנסתם.

לפי זה מבואר היטב: "ולבני קהת לא נתן, כי עבודת הקודש עליהם בכתף ישאו", כי היות שעבודת בני קהת היתה לשאת את הארון שבתוכו היו שני לוחות הברית שהם יסוד כל התורה, הנה מן הראוי שלא יעבדו את ה' בדרך מתנתנה ותענוג, כי אם בדרך עבודת משה בעמל ויגיעה, ולכן היה אסור להם לשאת את הארון בעגלה, כי אם בכתף ישאו לרמוז על עסק התורה דוקא בדרך עמל ויגיעה.

הנה כי כן מבואר היטב מה שנענש דוד המלך מדה כנגד מדה, כי על ידי שקרא דוד המלך לדברי תורה זמירות באומרו: "זמירות היו לי חוקיך בבית מגורי", גילה בכך שדברי תורה נעימים הם להשגה כמו זמירות, ועל זה אמר לו הקב"ה: "דברי תורה שכתוב בו התעיף עיניך בו ואיננו, אתה קורא אותן זמירות [כאילו זה דבר קל להשגה], הריני מכשילך בדבר שאפילו תינוקות של בית רבן יודעין אותן, דכתיב ולבני קהת לא נתן, כי עבודת הקודש עליהם בכתף ישאו". כל זה כדי לרמוז שעסק התורה שהיה בתוך הארון צריך להיות דוקא בדרך עמל ויגיעה, ולא בקלות בבחינת זמירות.

דוד המלך עצמו עתיד להיות מלך המשיח

אמנם כדי להבין בכל זאת, איך טעה דוד המלך לקרוא לדברי תורה זמירות, נקדים מה שגילה קדוש האריז"ל ב"ספר הלוקוטים" (פרי האזינו), שדוד המלך עצמו עתיד להיות מלך המשיח, והנה לשונו קדשו:

"מה שכתוב כי ביום אכלך מות תמות הוא מדבר בדוד המלך ע"ה, שלזה הסיבה היה ראוי להיות נפל וימת ביומו כי היה אדם עצמו, ולולי שנתן לו אדם הראשון השבעים שנה מימיו היה מת. ובהיות ששב בתשובה שלמה ותיקן מה שעיוות, לא די שלא מת אלא חי וקיים, כי דוד חי וקיים הוא, ואפילו שינה לא היה ישן כי אם שתיך נשמי כשינת הסוס כדי שלא יטעום טעם מיתה, כי

הרה"ק ר' פנחס פרידמן

בפרשתנו פרשת נשא, אחרי שמשו רבינו נתן העגלות והבקר לבני גרשון ומררי, כדי לשאת בהם את קרשי המשכן וכיסויו, אומר הכתוב (ז ט): "ולבני קהת לא נתן, כי עבודת הקודש עליהם בכתף ישאו". וראוי לבאר ענין זה של "בכתף ישאו", איך ללמוד מזה לקח בעבודת ה'.

נקדים מה ששינו בגמרא (סוטה לה.), שדוד המלך ע"ה נכשל במה שנשא את הארון בעגלה, ככתוב (שמואל ב ו ג): "וירכבו את ארון האלקים אל עגלה חדשה". ומפרש בגמרא איך טעה בדבר כל כך ברור, שאפילו תינוקות של בית רבן יודעים אותו:

"דרש רבא, מפני מה נענש דוד, מפני שקרא לדברי תורה זמירות, שנאמר (תהלים קיט נד) זמירות היו לי חוקיך בבית מגורי, אמר לו הקב"ה דברי תורה שכתוב בו (משלי כג ה) התעיף עיניך בו ואיננו, אתה קורא אותן זמירות, הריני מכשילך בדבר שאפילו תינוקות של בית רבן יודעין אותן, דכתיב ולבני קהת לא נתן, כי עבודת הקודש עליהם בכתף ישאו".

וצריך להבין מהו העונש מדה כנגד מדה, שנענש דוד המלך על שקרא לדברי תורה זמירות, דוקא בכך שטעה שלא לשאת את הארון בכתף כי אם בעגלה. ויש לומר הביאור בזה, על פי מה שכתב ב"אגרא דכלה" (סוף פרי תצוה) לבאר בדברי קדשו, כי יש ב' בחינת בעבודת הבורא יתברך שמו: א) "עבודת משא" כמו שכתוב כאן: "כי עבודת הקודש עליהם בכתף ישאו". דהיינו שלמרות שאין האדם מרגיש תענוג בעבודת ה', מכל מקום הוא מקבל על עצמו עול מלכות שמים לעבוד את ה' בכל כוחו בבחינת "בכתף ישאו", ב) "עבודת מתנה" וכמו שכתוב (במדבר יח ז): "עבודת מתנה אתן". דהיינו שהאדם זוכה להרגיש תענוג גדול בעבודת ה' ולהתענג על ה', וכמו שכתב (ישעיה נח יד): "אז תתענג על ה'", ובבחינת (שה"ש ז ז): "מה יפית ומה נעמת אהבה בתענוגים".

וכן כתב עוד ב"בני יששכר" (ניסן מאמר ג סימן ט) בלשונו:

"דהנה כתיב בתורה עבודת משא ועבודת מתנה, נראה לבאר עבודת משא הוא עבודה מיראה, שאינו נהנה מהיגיעה רק נושא במשא עול העבודה מחמת יראה, ועבודת מתנה הוא עבודה מאהבה שהוא נהנה מטורח היגיעה בעבודה, והוא באמת מתנה מן השי"ת כענין (ברכות יז.) עולמך תראה בחייד, שנהנה מן טעמי גן עדן בעולם הזה".

"שתהיו עמלים בתורה"

והנה אם כי כל עבודת ה' צריך להיות בדרך עמל ויגיעה בבחינת "בכתף ישאו", על אחת כמה וכמה שראוי לעשות כן בעסק התורה שעיקר מצותה בדרך עמל ויגיעה, ככתוב בפרשת בחוקותי: "אם בחוקותי תלכו", ומפרש רש"י: "שתהיו עמלים בתורה".

וידוע מה שכתב ה"י (או"ח סימן מז ס"ק א), שמטעם זה תיקנו חז"ל לברך בברכת התורה: "לעסוק בדברי תורה", ולא תקנו לומר: "ללמוד דברי תורה", כדי

שנבראים מחטא האדם שיקשו על השגת התורה.

הנה כי כן יאיר לנו להבין, מה שטעה דוד המלך לקרוא לדברי תורה זמירות באומרו: **"זמירות היו לי חוקיך בבית מגורי"**, כי היות שדוד המלך עצמו שהיה גלגול אדם הראשון עתיד להיות מלך המשוח, שאז בגאולה העתידה יתבטלו כל הקליפות שנוצרו בעולם על ידי חטא עץ הדעת, אם כן שוב לא יצטרכו להתייגע בהשגות התורה: **"כי כולם ידעו אותי למקטנם ועד גדולם נאום ה'",** ולכן קרא לדברי תורה **זמירות** על שם העתיד, שאז ישיגו התורה בלי שום יגיעה.

אולם בכל זאת נענש על כך, כי כעת שעדיין לא זכינו לגאולה העתידה בודאי שצריך להתייגע בתורה, לכן נענש ששכח מקרא מפורש שידוע אפילו לתינוקות של בית רבן: **"כי עבודת הקודש עליהם בכתף ישאו"**, שמוזה אנו למדים שצריך לעסוק בתורה דוקא בדרך עמל ויגיעה, ולא כמו שטעה דוד המלך לשאת את הארון על עגלה, לרמוז שלעתיד לבוא יזכו להשיג התורה בלי עמל ויגיעה.

סוד נהר דינור הנשפך על רשעים בגיהנם

כעת הבה נרחיב עוד בענין: **"כי עבודת הקודש עליהם בכתף ישאו"**, על פי הקדמה נפלאה ונוראה מדברי המקובל האלקי הרמ"ע מפאנו זצ"ל, על מה שאמרו חכמנו ז"ל בגמרא (חגיגה יג): על הפסוק (דניאל ז ו): **"נהר דינור נגד ונפק מן קדמוהי וגו'"** [נהר של אש נמשך ויוצא מלפני כסא הכבוד]. שואלת הגמרא: **"מהיכן נפיק"**, מאיפוא יוצא נהר זה של אש, ומתוך: **"מזיעתן של חיות"**, מהזיעה של המלאכים הנקראים חיות הקודש.

שוב שואלת הגמרא: **"ולהיכן שפיד"**, לאיפוא נשפך נהר זה של אש הנעשה מזיעתם של חיות הקודש. **"אמר רב זוטרא בר טוביה אמר רב על ראש רשעים בגיהנם, שנאמר (ירמיה כג יט) הנה סערת ה' חמה יצאה וסער מתחולל על ראש רשעים יחול"**. וצריך להבין מדוע נשפך נהר זה של אש דוקא על ראש רשעים בגיהנם, וכי איזה קשר יש בין הזיעה של חיות הקודש לרשעים בגיהנם.

אומר על כך הגה"ק הרמ"ע מפאנו זצ"ל ב"עשרה מאמרות" (מאמר חיקור הדין ח"ג פ"ב) ביאור עמוק [בקיצור נמרץ בשתיים שלש שורות כדרכו בקודש], על פי מה שידוע שמלאכים הנקראים **חיות הקודש** הם מנושאי כסא הכבוד, שעליו כביכול, רק בדרך משל לשבר את האוון, יושב הכבוד העליון היא השכינה הקדושה. והנה למרות שלכאורה החיות הן הנושאות את כסא הכבוד, אבל למעשה כסא הכבוד נושא אותם, וכמו שתיקן הפייטן האלקי בפיוט למוסף ראש השנה בקדושת כתר: **"נראות נושאות והם נושאות עם כסא"**.

אמנם אומר הרמ"ע מפאנו, רק כאשר בני ישראל למטה עובדים את ה' כראוי, אז הם עושים נחת רוח להשכינה הקדושה ויש עת רצון למעלה, ועל ידי זה כסא הכבוד נושא את נושאי עד שאין לחיות הקודש שום עמל ויגיעה בנשיאת כסא הכבוד, אבל כאשר ישראל למטה אינם עובדים את ה' כראוי ח"ו, ויש ביניהם רשעים החוטאים ועוברים על רצונו ית"ש, הנה הם גורמים בזה כביכול צער למעלה בבחינת (דברים לב יח): **"צור ילדך תשי ותשכח א"ל מחוללך"**. ופירש רש"י: **"כשבא להיטיב לכם אתם מכעיסין לפניו ומתישים כוחו מלהטיב לכם"**.

וכן שנינו במשנה (סנהדרין מו): **"אמר רבי מאיר בשעה שאדם מצטער [פירש רש"י שפורענות באה עליו בעוון], שכינה מה לשון אומרת, קלני מראשי קלני מזרועי"**. ופירש רש"י: **"כמו שהאדם שיגע ועיף אומר ראשי כבד עלי וזרועי כבד עלי"**.

והנה על ידי זה אין כסא הכבוד נושא את נושאי, אלא אדרבה הוא מכביד על חיות הקודש ויש להם עמל ויגיעה לישא את כסא הכבוד, ומעמל ויגיעה זה מזיעים חיות הקודש עד שמהזיעה נעשה "נהר דינור", שהוא נהר של אש, ומכיון שזיעה זו נעשה על ידי מעשה הרשעים למטה הגורמים על ידי עונותם להכביד את הכסא על נושאי, לכן מדה כנגד מדה נשפך על ראש רשעים בגיהנם נהר זה עכדה"ק.

[ראוי לציין דבר פשוט מה שמבואר בכל הספרים הקדושים, שאין הכוונה ח"ו שכלל ישראל יכולים להחליש בפועל את הקב"ה, כי הוא יתברך שמו שלם בתכלית השלימות

עולם מה לילוד אשה בינינו, אמר להן לקבל תורה בא. אמרו לפניו חמדה גנוזה שגנוזה לך תתקע"ד דורות קודם שנברא העולם אתה מבקש ליתנה לבשר ודם, מה אנוש כי תזכרנו וכן אדם כי תפקדנו, ה' אדונינו מה אדיר שמך בכל הארץ אשר תנה הודך על השמים. אמר לו הקב"ה למשה החזיר להן תשובה, אמר לפניו, רבונו של עולם מתיירא אני שמא ישרפוני בהבל שבפי-הם, אמר לו אחוז בכסא כבודי וחזור להן תשובה."

לפי האמור יש לומר, שביקש הקב"ה לרמוז למלאכים שכלל ישראל הם גדולים ממלאכי השרת, וראיה לדבר שהרי על ידי

רמ"ע מפאנו: כאשר ישראל עובדים את ה', חיות הקודש הנושאים כסא הכבוד אינם מתאמצים אלא נישאים

על ידי העונות גורמים צער להקב"ה, עד שכסא הכבוד אינו נושא את נושאי אלא מכביד עליהם

נהר דינור הנשפך על ראש רשעים בגיהנם, נוצר מזיעת חיות הקודש המתאמצים לישא את כסא הכבוד

חיות הקודש לומדים מהצדיקים איך להתאמץ יותר בעבודתם, ומוזה נוצרה זיעה שבהם מובלים הצדיקים

מעשיהם למטה הם כביכול משפיעים על הקב"ה, אם כסא הכבוד ישא את נושאי או ח"ו יכביד על נושאי, אם כן בודאי להם ראוי לתת התורה ולא להמלאכים. וזהו שאמר הקב"ה למשה: **"אחוז בכסא כבודי וחזור להן תשובה"**, כלומר שתוכיח להם תשובה שיש לך אחיזה בכסא הכבוד לקבוע שישא את נושאי, אם כן מוכח מזה שגדולים ישראל ממלאכי השרת.

מדוע נשמות הצדיקים מובלות בנהר דינור

אמנם לפי דברי הרמ"ע מפאנו צריך להבין מה שמבואר בזה הקדוש (פ"ר ויקרא טז): שכמו שהרשעים נידונים בנהר דינור כך נשמות הצדיקים טובלות בנהר דינור ומתטהרות בו, וכלשונו: **"וההוא נהר אתמר ביה נהר די נור נגיד ונפק מן קדמוהי, נשמתהון דצדיקייא טבלין ומתד-כין ביה, ונשמתהון דרשיעי נידונין ביה ואתבעירו קמיה כקש לפני אש"**.

וקשה בשלמא מה שהרשעים נידונים בנהר דינור מבואר היטב, שהוא מחמת שהם גרמו לחיות הקודש להתאמץ ולהזיע בנשיאת כסא הכבוד, אמנם מה ענין הצדיקים שטובלים ומתקדשים דוקא בנהר דינור, הרי לפי המבואר הצדיקים הם דוקא אלו שמקילים על חיות הקודש שלא יצטרכו להזיע, כי על ידי מעשיהם הטובים הם עושים נחת רוח להקב"ה שעל ידי זה הכסא נושא את נושאי.

ונראה לומר בזה בדרך אפשר על פי מה שאמרו חז"ל (סנהדרין גג): **"גדולים צדיקים יותר ממלאכי השרת"**. ולכן מבואר שהמלאכים מתקנאים בעבודת הצדיקים, באשר הם רואים כי יצור קרוץ מחומר יכול להגיע לדרגה יותר גדולה מהם. כמו שפירשו המפרשים בענין המלאכים שבאו אצל אברהם אבינו, שמתחלה כתוב: **"והנה שלשה אנשים נצבים עליו"**, שחשבו שהם יותר גבוהים במדרגה מאברהם, אבל אח"כ כתוב: **"וירא וירץ לקראתם"**, שהתחילו לראות שהוא רץ לקראתם בשוה אליהם, ולבסוף כתוב: **"והוא עומד עליהם תחת העץ ויאכלו"**, שהיה עומד למעלה מהם.

והנה כבר הזכרנו דברי ה"אגרא דכלה" (סוף פ"ר תצוה), שיש ב' בחינת בעבודת הבורא ית"ש: א) **"עבודת משא"** כמו שכתוב כאן: **"כי עבודת הקודש עליהם בכתף ישאו"**. דהיינו שלמרות שאין האדם מרגיש תענוג בעבודת ה', מכל מקום הוא מקבל על עצמו עול מלכות שמים לעבוד את ה' בכל כוחו בבחינת **"בכתף ישאו"**, ב) **"עבודת מתנה"** וכמו שכתוב: **"עבודת מתנה אתן"**, שהאדם זוכה להרגיש תענוג גדול בעבודת ה' ולהתענג על ה' בבחינת: **"אז תתענג על ה'"**.

הצדיקים משפיעים בקדושתם על עבודת המלאכים

ויש להוסיף על זה, דהנה ידוע מספרים הקדושים כי הצדיקים אף על פי שזוכים לעבוד את ה' בבחינת **"עבודת מתנה"**, הנה כל חפצם ותשוקתם לעבוד את ה' רק בבחינת **"עבודת משא"**, להתאמץ ולהתייגע בעבודת ה' בכל כוחם ונפשם, כמו שפירש כ"ק אדמו"ר מרן מהר"י מבעלזא ז"ע הפסוק (בראשית מט יד): **"יששכר חמור גרם רובץ בין המשפתים, וירא מנוחה כי טוב ואת הארץ כי נעמה ויט שכמו לסבול"**. כי הצדיק אף על פי שמרגיש נעימות ומתיקות בעבודת ה', מכל מקום מחפש הוא לעבוד את ה' בלי שום תענוג בבחינת: **"ויט שכמו לסבול ויהי למס עובד"**.

ונראה שזהו פירוש הפסוק: **"כי עבודת הקודש עליהם בכתף ישאו"**, והוא על פי מה שמבואר בגמרא (סוטה לה). שהארון היה נושא את נושאי, אם כן מבואר שהלויים נושאי הארון לא היו צריכים להתאמץ כי זכו לבחי' עבודת מתנה, וזהו פירוש הפסוק: **"כי עבודת הקודש עליהם בכתף ישאו"**, כלומר אף על פי שהלויים זכו לבחינת עבודת מתנה שהרי ארון נושא את נושאי, בכל זאת יש עליהם ציווי: **"בכתף ישאו"**, שישתדלו להוסיף מעליהם התאמ-צות ויגיעה בעבודת ה', כי זאת היא תכלית הנרצה בעבודת ה'.

מענה יש לומר שמעבודה זו של הצדיקים לומדים חיות הקודש, כי אף על פי שעבודתם היא בבחינת עבודת מתנה שהרי ארון נושא את נושאי, מכל מקום הם מתאמצים להיות בבחינת בכתף ישאו, וכמו כן חיות הקודש אף על פי שהם זוכים לבחינת **"עבודת מתנה"**, שהרי כסא הכבוד נושא את נושאי, למרות כל זאת הם מתאמצים בעבודתם להיות בבחינת **"עבודת משא"** **"בכתף ישאו"**, שלא להנות מעבודתם אלא לעבוד עבודת משא להתאמץ ולהתייגע בנשיאת כסא הכבוד, עד שעל ידי זה הם מזיעים ונעשה מזה גם כן נהר דינור.

לפי זה מבואר היטב ענין הצדיקים שטובלים בנהר דינור להתקדש, ולעומת זה הרשעים נידונים בנהר דינור באש הגיהנם, כי אותו נהר דינור הנעשה מזיעה של החיות על ידי מעשה הרשעים הגורמים לכסא הכבוד שיכביד על נושאי, הנה נהר דינור זה נשפך על ראש רשעים בגיהנם להעניש אותם. אולם נהר דינור זה הנעשה מהתאמ-צות החיות, שלמרות שהכסא נושא את נושאי הם לומדים מהצדיקים איך לעבוד את ה' ברתת ובזיע, הנה בנהר דינור זה שנוצר על ידי תוספת התאמצות של החיות בעבודת ה', טובלות נשמות הצדיקים ומטהרות עצמן כי הם גרמו לזה מצד עבודתם בקדושה.

הנה כי כן למדנו קצת על ענין: **"כי עבודת הקודש עליהם בכתף ישאו"**, שיש בזה רמז על עבודת הצדיקים שאינם מסתפקים בבחינת **"עבודת מתנה"**, אלא הם מוסיפים לעבוד את ה' בבחינת **"בכתף ישאו"**, ועל ידי זה הם גורמים שגם מלאכי מעלה חיות הקודש שנושאות את כסא הכבוד, הגם שהכסא נושא את נושאי מתאמצים הם לשאת את הכסא בבחינת **"בכתף ישאו"**.